

Asia: VN/28554/2025

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi Euroopan unionin hiilirajamekanismia koskevan asetuksen toimeenpanosta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Teknologiateollisuus kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkoasiassa.

Hallituksen esitysluonnoksen tavoitteena on toimeenpanna kansallisesti hiilirajamekanismin muuttamista koskevan EU:n asetuksen (2025/2083) mahdollistamat joustot seuraamusmaksuihin. Esityksen mukaan toimivaltainen kansallinen viranomainen eli Suomessa Tulli voisi alentaa esimerkiksi CBAM-todistusten palauttamatta jättämisestä määrättävää seuraamusmaksua tietyissä tapauksissa.

Teknologiateollisuus pitää tärkeänä, että hiilirajamekanismin asetusmuutoksen kansallinen toimeenpano toteutetaan yhdenmukaisesti EU-lainsäädännön kanssa ilman kansallisia poikkeuksia. Koska hiilirajamekanismi koskee tuontia EU:n alueelle, on luontevaa että eri maiden kansallinen toimeenpano on mahdollisimman pitkälle yhdenmukaista ja kohtelee yrityksiä EU:n sisämarkkinalla tasapuolisesti. Siten Teknologiateollisuus kannattaa esitysluonnosta.

Esitysluonnos mahdollistaisi seuraamusmaksujen alentamisen silloin, kun valtuutettu CBAM-ilmoittaja ei palauta oikeaa määrää CBAM-todistuksia kolmansilta osapuolilta saamiensa virheellisten tietojen vuoksi. Tulli voisi alentaa seuraamusmaksua lisäksi silloin, jos valtuutettu CBAM-ilmoittaja ylittää hiilirajamekanismin kynnysarvon enintään 10 prosentilla, tai hiilirajamekanismiasetuksen 17 artiklan 7 a kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa.

Seuraamusmaksun tason alentaminen perustuu kokonaisharkintaan ja siinä voidaan myös ottaa huomioon esimerkiksi CBAM-ilmoittajan yhteistyöhalukkuus sekä laiminlyönnin tahallisuus ja tuottamuksellisuus.

Seuraamusmaksun tavoitteena on ehkäistä hiilirajamekanismin kiertämistä ja asetuksen mukaan maksun on oltava tehokas, oikeasuhtainen ja varoittava. On kuitenkin perusteltua, että sen määrittämisessä voidaan käyttää harkintaa ja huomioida olosuhteet.

Kuten esitysten vaikutusarvioissa todetaan, luotettavien päästötietojen saaminen EU:n ulkopuolisilta toimittajilta on haastavaa ja niiden oikeellisuuteen liittyy epävarmuuksia. On siten kohtuullista, että seuraamusmaksujen tasossa voidaan huomioida maahantuojusta riippumattomat syyt ja käyttää kokonaisharkintaa. Teknologiateollisuus korostaa, että yritysten neuvonta sekä viranomaisten aktiivinen ja ajantasainen tiedottaminen on tärkeää ennakoitavuuden kannalta.

Esitysluonnos liittyy ns. Omnibus I-lainsäädäntöpaketin hiilirajamekanismia koskeviin muutoksiin, joista keskeisin oli CBAM-tuonnin kynnysarvon muuttaminen lähetyseräkohtaisesta 150 eurosta 50 tonniin vuodessa. Asetus pyrki muun muassa yksinkertaistamaan kolmansissa maissa maksettujen päästömaksujen huomiointia sekä oletusarvojen käyttöä ja tuotesidonnaisten päästöjen laskentaa eri tilanteissa, ja lykkäsi ensimmäisten CBAM-todistusten myynnin alkamista tammikuun 2026 alusta helmikuun 2027 alkuun. Näitä muutoksia ei kuitenkaan tarvitse erikseen toimeenpanna kansallisesti.

Säkinen Teppo
Teknologiateollisuus ry